

Dönem : 1
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 361

Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve 23 arkadaşının, 10 ncu Dönem T. B. M. M. âzalarının 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş faizlerin bonifiye edilmesi ile bu borçların 10 yıl takside bağlanmasına ait kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/251)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 775/1062*

21 . 5 . 1962

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve arkadaşlarının Onuncu Dönem T. B. M. Meclisi âzalarının 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş faizlerin bonifiye edilmesiyle bu borçların 10 yıl takside bağlanmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur. Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim.

10 . 5 . 1962

Cumhuriyet Senatosu
Başkanı
S. H. Ürgüplü

GEREKÇE

10 ncu Devre T.B.M.M. âzaları 1957 yılında 1958 mali yılı için tahakkuk edecek yolluk ve tahsisatlarına mahsuben T.C. Ziraat Bankasından Meclis İdare Amirliğinin yaptığı anlaşma gereğince almış oldukları paralardan halen borçlu bulunmaktadır. Bu muamele teamül icabı olmakla beraber o yıl T.B.M.M. nin seçimi yenileme kararı vermesinden dolayı seçim sonu şartlarının değişmesi sebebiyle âzaların kolaylıkla eda edemeyecekleri bir borçluluk hali tezahür etmiştir. Alınan paraların müteselsil kefalete istinat etmesi ise borçlu ve kefil olan birçok kimselerin imkânsızlık içine düşmelerine sebeb olmuştur. Sadece bir teamül ve şekil icabı kefil olmuş kimselerin çok feci duruma düşmüş olduğunu fark eden M.B.K. 26.12.1960 gün ve 172 sayılı Kanunla bu kefaletleri çözmüş bulunmaktadır.

10 ncu Devre T.B.M.M. âzalarının teamüle göre almış oldukları paralar;

1. Aslında T.B.M.M. nin T.C. Ziraat Bankasındaki tahsisat artıklarından alınmıştır.
2. T.B.M.M. âzaları bu paraları alırken banka iskontaya tâbi tutmuş ve her âzadan zaten 3-4 bin lira müteneffi olmuştur.
3. Bu paralar ileride tahakkuk edecek istihkaka mahsubedilmek üzere alındığı için hakiki bir kredi muamelesi olmayıp bir nevi avans mahiyetini taşımaktadır.
4. Âzalar tüccar hüviyetini taşımadıkları için krediye müstahak olmadıklarından bankaya münferiden veya müçtemian müracaat etmek suretiyle kredi talebinde bulunmamışlar, Meclis İdare Amirliğinin işarı üzerine ilerideki istihkaklarından mahsubedilmek kaydıyla bu paraları almışlardır.

Binaenaleyh yukarda sıralanan sebepler tahtında bu borçların krediden tevellüdeden borçlar gibi normal banka faizlerine tâbi tutulması muvafık mütalâa edilmemektedir. Seçim sonu şartlarının borçlular üzerindeki tesirinin ana borcun ödenmesinde bile yarattığı sıkıntı ve imkânsızlık borçluları fevkalâde zorladığı gibi, bu borca normal banka kredilerine tatbik edilen faiz nisbetlerinin tatbiki hem bu borçların ödeme imkânını ortadan kaldırmakta hem de borçluları yokluğa mâruz bırakmaktadır.

Geçmişin yaralarını sarmayı programına almış olan Hükümetimiz hem bankanın tahsili gayri-kabil hale gelmiş olan alacaklarını teminat altına almak hem de zaten ödeme gücünü kaybetmiş olan borçluları borçlarını ödiyebilir hale getirmek amacıyla T.C. Ziraat Bankasının bu borçlara şimdiye kadar tahakkuk ettirmiş olduğu faizleri bonifiye etmek suretiyle ana borcu 10 yıl taksit ve teminata bağlamaya muvafık mütalâa etmiştir. Banka Müdürler Komitesinin zaten bu nevi faiz bonifikasyonunu yapmak yetkisi de mevcud olduğuna göre ana borcun on yıllık taksitlere bölünerek tahsili cihetine gidilmesi hem banka hem de borçluları müşkülâtan kurtaracaktır.

5 . 5 . 1962

Ağrı Senatörü V. Yardımcı Eskişehir G. Uçagök	Bitlis C. Geboloğlu Ordu Milletvekili A. Bodur	Diyarbakır A. Erdoğan Van I. Bedirhanoğlu	Adıyaman Milletvekili A. Turanlı Erzurum Senatörü N. Aynuksa
Balıkesir Senatörü K. Öztaş	Sivas Milletvekili T. Türkay	Afyon K. Senatörü C. T. Karasapan	Bolu Senatörü R. Arıkan
Erzurum Milletvekili T. Bilgin	Adıyaman Milletvekili A. Atalay	Sivas Milletvekili R. Turhan	Sivas Milletvekili S. Hastaoğlu
Malatya Milletvekili H. A. Akşit	Erzurum Milletvekili C. Önder	Tokat Milletvekili M. Kazova	Van Milletvekili Ş. Köserreisioğlu
Balıkesir Milletvekili A. Kırmızı	Tokat Milletvekili R. Önder	Samsun Senatörü F. Tevetoğlu	

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Esas No. 2/251
Karar No. 17

27 . 9 . 1962

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve 28 arkadaşının, X ncu Dönem T. B. M. M. âzalarının 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş faizlerin bonifiye edilmesi ile bu borçların 10 yıl taksite bağlanmasına ait kanun teklifi komisyonumuzda görüşüldü.

Komisyonumuz gerekçede arz ve izah edilen hususları uygun görmüş ve kanun teklifini aynen ve oy birliğiyle kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan İzmir A. Ertunga	Başkanvekili Bolu Fuat Ümit İmzada bulunamadı	Kâtip Bu rapor sözetüsü Sinop C. Karahan	Ankara I. Gence
Ankara M. Mihçioğlu	Burdur N. Yavuzkan	Bursa Z. Uğur	İstanbul V. Özarar

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 2/251
Karar No. 103

12. 10. 1962

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Ticaret Komisyonunun esas 2/251, 27. 7. 1962 tarih ve 17 sayılı kararı ile komisyonumuza havale buyurulan Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve 28 arkadaşının, X ncu Dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş faizlerinin bonifiye edilmesi ile bu borçların 10 yıl taksite bağlanması hakkındaki kanun teklifi ve komisyonun mazbatasındaki teklif sahipleri huzuriyle tetkik ve müzakere olundu :

Gerekçede izah olunan hususlar kabule şayan görülmüş, ayrıca XI nci dönem milletvekillerinin 1960 yılı ödeneklerinden müteveffit Maliye Vekâleti ve Ziraat Bankası tarafından takibe tutulan borçlarının aynı esasa göre taksitlendirilmesi, faiz ve masraflardan sarfınazar edilmesi uygun mütalâa edilmiştir.

Ziraat Bankasının normal ticari kredi muamelelerinden doğmayan; karşılığı bankada mahfuz meblağın kullanılması suretiyle ileride mahsubedilmek üzere yapılan bir ikrazdan devamlıca faiz alınması muvafık bulunmamış, sadece bankanın muamele esnasında Hazineye ödemiş bulunduğu vergilerin borçluya tahmîli münasip görülmüştür.

Vuzuku temin bakımından bu mucip sebeplere müsteniden ikmalen bağlıca sunulan değişik metninin kabulüne ve havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verildi.

Başkan	Sözcü				
Kocaeli	Aydın	Bolu	Erzurum	Gümüşane	Kütahya
C. Babac	N. Müren	K. İnal	G. Karaca	N. Küçükler	A. Erbek
Manisa	Ordu	Adana	Sivas	Zonguldak	
Y. Yakut	O. N. Hazinedar	Y. Aktimur	Rahmi Çeltikli	S. T. Müftüoğlu	
			İmzada bulunmadı		

Bütçe Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Komisyonu
Esas No. : 2/251
Karar No. : 93

20. 10. 1962

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve 23 arkadaşının X ncu dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş faizlerin bonifiye edilmesi ile bu borçların 10 yıl taksite bağlanması hakkındaki kanun teklifi ve Ticaret, Maliye komisyonları raporları komisyonumuza havale edilmiş olmakta, Maliye Bakanlığı ve Ziraat Bankası temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

X ncu Devre de Meclisin bir sene evvel seçime göndirmesine karar vermesi dolayısıyla o senenin ödeneğini Ziraat Bankasından kırılarak alan milletvekilleri borçlu duruma düşmüşlerdir.

XI nci Devrede ise Meclisin feshedilmesi sebebiyle o zamanki usule göre bir senelik ödeneklerini peşin alan milletvekillerinden dokuz aylık ödeneklerin geri istenmesi sebebiyle bu borç tekevvün etmiştir.

Birçok sebeplerin bir araya gelmesi neticesinde bu borçlar ödenememiş ve faizleri ile birlikte teraküm ederek bugün altından kalkılamıyacak bir şekil almıştır. Diğer taraftan borçlular aleyhine açılan davalarla haciz yoluna gidilmiş bulunmaktadır.

Kanun teklifi, hem borçluların bu zor durumlarını düzeltmek hem de Devletin alacaklarını bir teminata bağlamak bakımından komisyonumuzca uygun görülerek Maliye Komisyonunun metni müzakereye esas tutulmuştur.

Ancak hususi hukuk hükümlerine tabi olan Ziraat Bankasına olan borçlardan faiz alınmaması müessese ile borçlular arasındaki faiz akdine aykırı görülmüştür. Diğer taraftan bankanın zararı da mevzuubahs olduğu cihetle % 6 faizle birlikte borçların taksitlendirilmesi kabul edilmiş, kanun başlığı ve birinci madde buna göre değiştirilmiştir.

Maliye Bakanlığına olan borçlarda ise böyle bir zarar mevzuubahsolmadığı cihetle masrafsız ve faizsiz olarak taksite bağlanması muvafık görülmüş bu maksatla ikinci madde komisyonumuzca yeniden tanzim edilmiştir.

Diğer maddeler ise numaraları değiştirilmek üzere aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâzığ H. Müftügil	Başkan V. Diyarbakır R. İskenderoğlu	Sözcü Ordu A. H. Onat	Aydın I. Sezgin
Balıkesir F. İslimyeli 2 nci maddeye muhalifim	Çanakkale Ş. İnan Muhalefet şerhi eklidir	Elâzığ Ö. F. Sanaç İmzada bulunamadı	Erzurum C. Önder
Hatay A. S. Hocaoğlu	Hatay Ş. İnal	Konya C. Yılmaz	Maraş E. Kaplan
Sakarya N. Bayar		Siirt A. Yaşar	Trabzon A. Ş. Ağanoğlu
	Yozgat C. Sungur		Yozgat V. Uyar

MUHALEFET ŞERHİ

Bu kanun tasarisına muhalifim. Çünkü :

A) 1 - IX ncu devre T. B. M. Meclisi, 1957 yılı ortalarında seçimin yenilenmesine karar vermiş, yeni seçim 27 Ekim 1957 de yapılmıştır.

2. 1958 malî yılı, 1 Mart 1958 de başlamıştır. Böyle olduğuna göre, 1957 ortalarında, 1958 ödeneği diye bir şey bahis konusu olamazdı. 1958 bütçesi yürürlüğe girmeden, milletvekillerinin 1958 ödeneği namı altında her hangi bir ödeneği almaya hakları yoktu.

3. 1957 ortalarında, 1958 malî yılına ait milletvekilliği ödeneklerine henüz istihkak kesbedilmemişti. Bu bakımdan, T. B. M. Meclisi Muhasebesi, milletvekillerine, 1957 ortalarında 1958 çeklerini veremezdi; T. C. Ziraat Bankası da bu çekleri iskonto edemezdi. Çekler verilmiş ise kanuna aykırı hareket edilmiştir.

4. Bu duruma göre, hâdise sadece T. C. Ziraat Bankasının, 1957 ortalarında seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi suretiyle milletvekillikleri sona eren şahıslara, milletvekilliği yıllık ödenek tutarında şahsi kredi açmasından ibaret kalır.

5. Şu halde, ortada, T. C. Ziraat Bankası ile müşterileri arasında, özel hukuk esaslarına göre vücut bulmuş, mukavelevi bir alacak - borç münasebetinden başka bir şey yoktur. Böyle, özel hukuk alanındaki mukavelevi bir duruma, borçluların o zamanki milletvekilliği sıfatları dolayısıyla kanunla müdahale etmek, bankanın borçluları arasında fark yaratmak, bir kısmına kanunla imtiyazlı muamele yapmak, asla doğru değildir.

B) 1. XI nci Devre T. B. M. Meclisi, 27 Mayıs 1960 İhtilâli neticesi feshedilmiş, milletvekillerinden (Haziran 1957 - Şubat 1958) dokuz aylık devresine ait ödeneklerini önceden almış olanlar, Hazineye borçlu kalmışlardır.

2. Hazine alacağına, borçlunun sıfatına göre farklı muamele yapılmasını, bu maksatla özel bir kanun yapılmasını, doğru bulmuyorum.

Çanakkale Milletvekili
Şefik İnan

C. SENATOSU AĞRI ÜYESİ VEYSİ YARDIMCI VE ARKADAŞLARININ TEKLİFİ

*X ncu Dönem T. B. M. M. âzalarının 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş faizlerin bonifiye edilmesiyle bu borçların 10 yıl taksite bağlanması-
na ait Kanun*

MADDE 1. — X ncu Dönem T. B. M. M. âzalarının 1958 mali yılı borçlarına ait T. C. Ziraat Bankası tarafından tahakkuk ettirilmiş faizleri bonifiye edilerek ana borçları faizsiz 10 yıl taksite bağlamıştır.

Borçluların bu tarihe kadar yapmış oldukları ödemeler ana borçtan düşülür.

MADDE 2. — Tahakkuk ettirilmiş olan faizlerin bankaca ödenen vergileri borçlulara eşit olarak aktarılır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye Vekili yürütür.

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*X ncu Dönem T. B. M. M. âzalarının 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş faizlerin bonifile edilmesi ile bu borçların 10 yıl taksite bağlanması-
na ait Kanun*

MADDE 1. — Kanun teklifinin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Kanun teklifinin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Kanun teklifinin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kanun teklifinin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

X ve XI nci Dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin ödeneklerinden mütevellit T. C. Ziraat Bankası ve Maliye Vekâletine olan borçlarının 10 yıl faizsiz takside bağlanmasına ve tahakkuk etmiş faizlerinin kaldırılmasına ait kanun teklifi

MADDE 1. — X ve XI nci Dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin ödeneklerine müstenit T. C. Ziraat Bankası ve Maliye Bakanlığına olan borçları 10 yıl faizsiz takside bağlanmıştır. Bu borçlara bankaca tahakkuk ettirilmiş olan faizler kaldırılmıştır.

Borçluların bu tarihe kadar yapmış oldukları ödemeler esas borçtan indirilir.

MADDE 2. — Tahakkuk ettirilmiş olan faizlerin bankaca ödenmiş olan vergileri borçlulardan tahsil olunur.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Ticaret Bakanları yürütür.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

X ve XI nci Dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin ödeneklerinden mütevellit T. C. Ziraat Bankası ve Maliye Bakanlığına olan borçlarının 10 yıl takside bağlanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — X ve XI nci Dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin ödeneklerine müstenit T. C. Ziraat Bankasına olan borçları % 6 faizle 10 yıllık takside bağlanmıştır. Bu borçlara vâdenin hitamundan itibaren % 6 faiz yürütülür.

Borçluların bu tarihe kadar yapmış oldukları ödemeler esas borçtan indirilir.

Tahakkuk eden faizlerden Gider Vergisi alınmaz.

MADDE 2. — XI nci Dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin ödeneklerine müstenit Maliye Bakanlığına olan ilâmlı ve ilâmsız borçları da faizsiz ve masrafsız olarak 10 yıl takside bağlanmıştır.

MADDE 3. — Maliye Komisyonunun 2 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Maliye Komisyonunun 3 ncü maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Maliye Komisyonunun 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.